

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, március 30.

A nem katolikus lelkészek kongruája.

A nem katolikus lelkészek kongruájáról szóló törvényjavaslat lesz a képviselőház legközelebbi üléseinek tárgya.

Ez a javaslat már megfordult a különböző felekezetek gyülekezetei előtt is. A zsidók kimondták, hogy nekik nagyon is sok amennyit felajánlott a kormány, mert harmadrész annyi rabbi sincs az országban, aki képesített lenne a kongruára, mint amennyire számít a kormány. Mert kevés olyan rabbi van, akinek középiskolai képesítése lenne és — magyarul tudna. E kevés rabbijuk számára elfogadják a kormány által felajánlott kongruát, a többit majd eltartják maguk.

A lutheránusok ezuttal a legegyszerűbbek voltak. Ámbár a konvent még nem tárgyalta, de az előzetes értekezlet már kimondta, hogy ilyen áldozatok árán nem kér a kongruából.

Az ev. ref. vallásuk közt legnagyobb mozgalmat és ellenzést keltett a javaslat. Fáj nekik, hogy mélyen belenyul az autonómiába, mégjobban fáj az, hogy a javaslatnak fegyelmi része nem terjeszkedik ki a kath. lelkészekre is. Pedig nyugodtak lehetnek fölöle, hogy ha hozzá fog járulni a kormány, illetve az állam valamivel a kath. lelkészek kongruájához, akkor ezeknek sem fogja azt — ingyen adni. Éppen azért nem is kérnek belőle,

hanem biznak a magyar főpapság áldozatkészségében, hogy ők fogják megoldani a kongrua kérdést.

Bántotta továbbá őket az a körülmény, hogy csekély a megállapított kongrua s még a 800 frtra is egy évtizedig kell várakozniok. Végül legnagyobb elkeseredést okozott az a körülmény, hogy ezzel meghusitva, vagy legalább elodázva látják a 48-iki XX. t.-cz. végrehajtását s azt tapasztalják, hogy nem kapják meg egyházipolitikai szolgálataik bérét.

Bármily nagy volt is soraikban az elégedettség ezek miatt, a Tiszák és Szászok befolyásának mégis sikerült megnyugtanni a háborgókat s elfogadtatni velük a javaslatot — némi módosítással és protestálással. Sikerült Wlassics minisztertől is újabb kedvezményeket kicsikarniok. De most már kijelentette a miniszter, hogy ezzel elérték a határt, mert ez is már évenként két millió frttal terheli meg az állam kasszáját s az adózó polgárok zsebeit.

A függetlenebb érzelmű protestánsok között volt egy másik mozgalom is a kongrua-kérdésben. Bernát István, a híres nemzetgazdász ú. i. abban a nézetben volt, hogy lehet ám segíteni az állam támogatása nélkül is, csak akarni kell. A Prot. Egyh. és Iskolai Lapokban azzal a tervvel lépett föl, hogy alakítsanak minden faluban hitel- és fogyasztásra szövetkezetet s aztán a haszonnak egy részét fordítsák egyházi célokra, esetleg a papok fizetésére. Ha több fele-

kezet van a faluban, akkor arányosan osztozzanak a haszonban.

Az eszme nem talált süket fülekre, a Kolozsvártt megjelenő protestáns egyházi lap nagyon melegen fogadta a praktikus eszmét.

A törvényjavaslatról — írja — mi nem várunk semmit. Sem népünk terhének könnyebbedését, sem viszonyaink javulását. Az egyházi lapokban sok mindenféle véleményt olvastunk már erre vonatkozólag, de egyet sem olyan ügyesét és életre valót, mint a Bernát Istváné. Ő u. i. azt írta, hogy ne várjuk mi a más segítségét, hanem Isten segédelmével segítsünk magunkon a szövetkezetek útján. Alapítsunk minden faluban hitel- és fogyasztási szövetkezeteket, s a haszon egy részét fordítsuk egyházi szükségünkre. Okos és helyes beszéd ez. Két haszna lenne neki: hiteltre szoruló véreinken olcsó kölcsönökkel segítenék s kiszabadítanók őket az úrsorások karmai közül és így vagyonukat rendezni, gyarapítani segítenék; másfelől meg az egyházat tekintélyes évi jövedelemhez juttatnók. És ez a jövedelem úgy folyna be, hogy a hivek meg sem éreznék, sőt ők maguk is hasznát látnák anyagilag is, mert hiszen a szövetkezetek a tagok közül senkit nem terhelnek, hanem csak segítenek. Ki mennyi pénzt befektetne, annak tisztességes kamatját élvezné.

De ezen kívül is kibeszélhetlenek a szövetkezetek hasznai. A fogyasztási szövetkezetek olcsó és jó portékával látnák el a vevőket. A hitelszövetkezetek taka-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A jogász természetrajza.

(Absentologia)

Írta: RADVÁNYI ALADÁR.

2. §. A bálozó Balek.

(Balecus Saltano)

Egy szépnek ígérkező bajusz helye, kifogástalanul előkelő öltözet, kifogástalanul üres zseb — ime az Absentiusnem második fajtája.

Balekünk már kezdi magát a komoly, felnőtt emberek közé számítani; csak az a baja, hogy a komoly, felnőtt emberek meg nem számítják őt maguk közé.

Talán ezért kapta a Balecus nevet, mely szó Veres szótára szerint magyarul balekot jelent.

A másik név, saltans, magyarul bálozó könnyen megmagyarázható. Emlegettük ugyanis a jelen §. elején, hogy Balekünk »kitör és eget kér.« Vágyódik a felnőtték szerepkörére. Igen ám, de hol juthat ő összeköttetésbe, nála idősebbekkel? Csak a bálokon.

Balekünk tehát bálról bátra jár, a minék hármassal él. U. i.

- 1) megismerkedik idősebb férfiakkal;
- 2) megismerkedik változó koru hölgyekkel;
- 3) mint rendezőnek minden meghívón ott ragyog a neve s ezzel is ismertebbé lesz.

Micsoda bosszuság, ha a porondi népkör betegségtől fiókegyete javára rendezett bál meghívóról ő kimaradt! Hallatlan! Bál — nélküle! Balekünk hamleti gondolatokba merülve forral bosszút a rendezőbizottság elnöke, társelnökei, alelnökei, altárselnökei, fő- és alház nagyjai ellen s meg van győződve szentül, hogy a mulatságnak meg kell buknia, hiszen nem lesz ott — ő!

Ellenben milyen dicsőség, ha a városi bálnak kath. körülmények, a kaszinói estélynek rendezőjévé lehet! Büszkén tekint a boldogtalan halandókra, kiknek nem jutott osztályrészül ilyen szerencse. Már ma tudtára adja minden ismerősének, hogy holnapután nagy gyűlésük lesz, a melyen szavazni is fognak Mezey Miska (csak Miska! hadd lássák, milyen közel áll ő Hozzá!) fog valami indítványt tenni, talán felszólal mellette Thury Kuli meg Várady Zsiga, mint afféle vaskalaposok, de ő, ő nem! Ő ellen indítványt fog tenni, csak azért is! s biztos, hogy azt fogják elfogadni. Holnap már úgy beszél az egész bizottságról, mint a kik hozzá nem is

hasonlíthatók, a gyűlés napján meg éppen minden ismerősét megállítja:

— Hova szaladsz? Én a városi bál rendezőbizottságának nagygyűlésére megyek. Nekirontok a vaskalaposoknak, a klikknek irgalmatlanul! Te nem jössz? Vagy úgy, hiszen nem vagy rendező. Na, szervusz, sietek.

A nagygyűlés után csak ennyit tudott a misera plebszel:

— Hogy olyan hamar befejezték! Pedig éppen akkor akartam kirontani.

Szegény kis Balek! Sütkeznek a saját fényében, mint egy apró, piczi szentjánosbogárka s azt hiszi, nem ragyog a világban semmi, csak ő Nem látja, hogy körülötte csupa csillag ragyog, melyek szelid fényükkel mosolyogva, tekintenek le reá olyan magasból, a hova ő nem fog feljutni még egyhamar. De azért ki lenne oly kegyetlen, hogy felvilágosítaná a kis bogárkát s elvenné ragyogását, mely egyedül teszi kedvessé az emberek előtt? Hiszen azok a csillagok mosolyogni fognak évezredek múlva is, míg a szegény bogárkát csakhamar meglepi a hűvös ősz, lehullanak a védelmet adó bokor lombjai, elsárgulnak az andalítóan ringó fűszálak, a kis bogár elveszti csillogását s ő is elmegy aludni oda, a honnan semmi tavasz fel nem kelti.

LEGUJABB

divatu férfi és fu kalapok tulhalmozott raktár

miatt mélyen leszállított árban

kapthatók

REICHARD

áruházában

Nagyvárad Fő-utca, Orsolya-zárda épület.

Telephon összeköttetés!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

rékosságra szoktatnák a tagokat. Emelnék az összetartás érzetét. Nevelnék a népet a közös, összetartó munkára. Ébresztenék az egymás iránti testvéri részvét érzetét. E mellett ügyes és szeretetteljes vezetés mellett utját vágnák a pazarlás, fényűzés, iszákosság elharapózásának. Pontos kötelességtudásra szoktatnák a népet. De még mást is mondok.

Ha a lelkész és tanító urak állának a dolog élére, mint a hogy mi gondoljuk, akkor még az a haszna is volna a szövetkezésnek, hogy a gyakori érintkezésbe hozná a hiveket vezetőikkel. És ha már az egyházuktól nagyon elhidegülni kezdő kivek látnák, hogy ni, ezek a mi lelki vezéreink testi boldogulásukat is szívükön viselik: akkor talán fogékonyabbakká lennének a lelki boldogság igéi iránt is. Igen sok új módot és alkalmat nyújtanának a szövetkezetek arra, hogy az emberek szívét megragadjuk s arra irányítsuk, a ki főkinccs: a Jézusra.

Igy fogva föl a dolgot, ez bizonyára nem csak felekezeti érdek többé, hanem érdeke édes mindnyájunknak, mert előmozdítja a vagyonszámot, emeli a valóságos érületet és reá szoktat bennünket arra, hogy a közdolgok virágzásában saját emelkedésünket is lássuk.

Szükségünk van mind a háromra.

A kath. lelkészek nem önérdékből, hanem egyedül a nép jóléte iránt való nemes buzgólkodásból felkarolták a szövetkezetek ügyét. Az évenként létesülő új szövetkezeteknek jelentékeny része az ő működésüknek tulajdonítható.

Nagy hasznára lenne a közjónak, ha más felekezetek lelkészei is követnék az ő példájukat.

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 30.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Felolvassák és hitelesítik mult ülés jegyzőkönyvét.

Szabályrendelet a négyülésekre.

Napirenden vannak az *interpellációkra* vonatkozó miniszteri válaszok.

Balekunkra is rálehel a hideg, dermesztő szél.

Jön a második alapvizsga.

És akkor szétfoszlik a bálók fényes világa. Hova lett a Miska cigány síró hegedűje? Hova lettek a bókoló pinczerek? Hova lettek a fényes báltermek, a suhogó, illatos ruhák, mosolygó lányarcok? Mindez eltűnt régen, csak mint egy édes álom emléke, látogat meg a multból egy-egy kép.

Helyette ott a jövő a maga rémes józanágával. A jogbölcészlet zörgő csontváza, kifürkészhetlen rejtélyeivel. A nemzetgazdaság elálmósító elméleteivel. A közjog rettenetes szabotosságával. Mindezek megannyi kísértetként lebegik körül szegény Balekunkat, kinyújtják feléje karjaikat, magukhoz ölelnék, míg ő kétségbeesve kiszabadítja magát közülök, végső elszántsággal alapvizsgára áll és — megbukik.

Szeptemberben új kísérlet. Eredmény: kukás vagy nem bukás. És a szerint lesz a bálozó Balekból kozák, vagy ősjogás.

Lássuk most ezeket.

3. §. A Kedélyes Kozák.

(Cosacus hilaris).

Aki a jogászt (Absentinus) legjellemzőbb alakjában akarja tanulmányozni, forduljon Kozákunk felé figyelmével.

Elsőnek Perczel Dezső belügyminiszter válaszol Mócsy Antalnak, s a hozzá két kérdésben intézett interpellációjára azt feleli, hogy az első pontban említett főszolgabíró kifogásolt magánéletéért a főispán utján megintette, a hatósági közegeknek a négyüléseken tanusítandó magatartására vonatkozólag legközelebb *szabályrendeletet bocsát ki.* (Helyeslés).

Mócsy Antal a választ örvedetes tudomásul veszi.

A Ház a választ szintén tudomásul veszi.

Rossival infulája.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter Zmeskál Zoltán képviselőnek Ruffy Pál országgyűlési képviselő infula-osztogatási ügyében kijelentett interpellációjára azt feleli, hogy Ruffy infula-osztogatásairól neki nem volt és nincs tudomása, s az nem is az ő, hanem az egyház hatáskörébe tartozik. (Helyeslés).

A Ház a választ tudomásul veszi.

A fővárosi rendőrség ügye.

Perczel Dezső belügyminiszter Pichler Győzőnek az államrendőrség tisztikarának reputációja ügyében beadott interpellációjára azt feleli, hogy arról, mintha az államrendőrség tisztikara az egyenruhát csak a legszükségesebb esetekben viselnék, éppen a közönségnek a rendőrség irányában nyilvánuló ellenszenvé miatt, — tudomása nincs. Azt mondja, ha a rendőrtisztviselők közt csak egy is volna, ki nem felel meg a rendőrség méltóságának, akkor tisztársai bizonyára elsősorban hozzá fordultak volna, hogy leköszönjenek állásukról. Czéloz végre Bérczi kapitányra, a ki — ugymond — saját maga kérte maga ellen a fegyelmi vizsgálatot. A Bérczi ellen emelt vádak egyikét sem találta beigazoltnak.

Pichler Győző a választ nem veszi tudomásul. A miniszter az interpelláció lényegére nem felelt, s igyekezett elütni a dolgot. A Bérczi ellen indított fegyelmi vizsgálat sem elégítheti ki, s a maga szempontjából csak a rendőrség bevádoló elleni sajtópör eredményét várja. Kívánja, hogy a rendőri igazat adjon a miniszternek.

A Ház többsége a belügyminiszter válaszáat tudomásul veszi.

Most ismét

Perczel belügyminiszter válaszol Boda Vilmosnak a *fővárosi államrendőrség* törvénybe ütköző eljárása tárgyában hozzá intézett interpellációjára a következőkben: A *Várkonyi-féle* házkutatások alkalmával lefoglalt pénz nagy részét, a mely nem gyűjtött pénz, visszaadták. Boda azt is kérdezte, mi jogon jelennek meg éj idején a detektívek békés polgárok lakásán és czipelik azokat idézés címén egyenesen az ágyból a rendőrségre, a mint ezt egy nővel

tették. A miniszter reporteri fantázia szüleményének mondja az esetet. A nőt zsarolási kísérlet miatt a rendőrség megidézte és Kádár detektív, az igaz, hogy éjjel, az idézést az előszobában egy felöltözött nőnek adta át. Az sem igaz, hogy az amerikai konzul úgy nyilatkozott volna, hogy ő nem tehet semmit, mert *Magyarország rendőrállam.* De ha igaz volna, akkor sem volna szabad Magyarország reputációja érdekében oly örömmel nyilvánosságra hozni.

A balatoni hajózás.

Dániel Ernő miniszter felel azon kérdésre, melyet Mócsy Antal a Balaton-hajózás tárgyában hozzá intézett. Kijelenti, hogy a Balaton-hajózási társaság csak május 15-én köteles a hajózást megindítani, azonban május 3-án már megszokta indítani, az idén pedig már április 3-án meg fog indulni.

Mócsy Antal, épp úgy mint a Ház, a választ tudomásul veszi.

A New-York ügye.

Erdélyi Sándor miniszter Polónyi interpellációjára felel: Ezen kérdést nem vitatja részletesen, mert nem az ő hatáskörébe tartozik. Az interpelláció érdemi részére vonatkozólag megjegyzi, hogy a biztosítási intézetek működésére vonatkozó törvények most vannak készülé alatt. (Helyeslés.) Figyelemmel lett arra, hogy a biztosítási intézetek működése szabályszerű legyen, úgy hogy a közönség érdeke ne szenvedjen, hogy mikor fogja benyújtani a törvényjavaslatot az idő kérdése. Kéri a választ tudomásul vételét.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Gyülekezési jog és sajtószabadság.

Következett Bánffy Dezső miniszter, a ki Kossuth Ferencz interpellációjára felel. A kormánynak nincs is arról tudomása és szó sem lehet arról, hogy gyülekezési jog valamint a sajtószabadság meg lettek volna támadva. (Zajos derűtség balfelől. Helyeslés jobbról.) A 48-iki sajtótörvény azt mondja, hogy a sajtótermékek a szétküldés pillanatában az ügyesség által átvizsgáltassanak.

Azonban a kormány megint azt sem nézheti összetett kezekkel, hogy izgató iratokat, lázas röpiratokat terjeszzenek a nép között. Ilyet senki sem kívánhat, ha tehát a kormány ilyen esetben kénytelen az ilyen iratokat elköbözní, ez nem megsértése a sajtószabadságnak, hanem jogos fellépés.

Rátér az igazságügyminiszternek a minap kiadott ama rendeletére, mely szerint a hírlapok a postán felbonthatók, úgy szintén a keresztkötés alatt küldött példányok. Sokszor ugyanis olyan lázító iratokat küldenek egyes címekre, a melyeket az illetők nem kértek s így akarják terjeszteni az izgató nyomtatványo-

Többnek közülök már csinos kis bajusz kunkorodik az orra czimpája és felső ajkai közt. A csinos öltözködéssel egyesítik az előkelő közönységet, ez utóbbit különösen a tanórák irányában kultiválnak fényes sikerrel.

Hja, könnyű nekik. Ők urak. Előttük nem meredezik az év végén semmiféle alapvizsga.

Ezt az uraságot kellően ki is tudja használni kozákunk, a mivel nevére teljesen érdemessé teszi magát. Nem jár előadásokra, akár egy ukrinai kozák. Ellenben szomjazik gyakran és nagyokat, különösen este, a mikor is szomját gyakran és nagyban oltogatja, akár egy kabáni kozák. Részt vesz minden mulatságban, bálban, akár egy asztrakáni kozák, azzal a különbséggel, hogy nem zekében és csizmában, hanem frakkban jelenik meg s nem ő rabol el egy-egy csinos leányt, hanem még ő hagy hátra emlékül a pinczérnek — egy-egy fizetetlen számlát. Kozákunk már nem elégszik meg a rendezői címmel. Elvárja, hogy legalább is egy francia nyelvű rendezését rábizzák. Erre ő épen olyan büszke, mint a gólya az első abszi-ra, vagy a Balek a rendezői címre.

A kedélyes (hilaris) jelző valószínűleg valamely középkori zárdából ered. V. ö. Barátfülek, írta Fráter Hilárus.

Őszintén megvallva, kozákunk nem nagyon kedélyes s ezért a névnek bővebb magyarázatát nem adhatjuk. Sőt ellenkezőleg, az egész

Absentinus-nemben nincs zárkózott alak, komolyabb fajta, mint a Cosakusok némelyike. Ha egy gólya vagy balek tisztességtudóan köszön neki, alig hogy fogadja. Ha velők beszél, halkan és röviden közli mondani valóját; hadd lássák már a szavából is, hogy most egy kozákkal beszélnek. Különbönb büszkeségét nem kevésbé emeli, hogy az ő tantermükbe egy emelettel több lépcsőn megy fel a tanár.

Ezek szolgáltatják rendszeren különféle egyesületek elnökeit is. Ha véletlenül bundás (lásd alább) választatik meg, azt még csak elviselik valahogy. Hiszen az mégis öregebb náluk. De jaj annak a szerencsétlennek, a kit jel. mint baleket helyeztek a közbizalom az elnöki székre. Űzőbe veszik, bosszantják, belekötnek minden tettebe, szavába, úgy hogy az a szegény pünkösdi elnök ugyancsak keresi azt a nyitott ajtót, a melyen tisztességgel kimenekülhet.

Kozákjaink már annyiban megkezdik a társadalmi szereplést, hogy politikai pártállást foglalnak el. Van köztük néhány mameluk; ezekből lesznek a jövő szolgabírái, főispánjai, választási elnökei és hivatalból megválasztott képviselői. Van több nemzeti párti, idealisták, csöndesek, azok lesznek életükben is meghalnak azzal az egyetlen czímmel: becsületes ember. A többség tüzes gyengvényolozas. Sürgősen kérvényez az országgyűléshez, a királyhoz, a római pápához, avassák nemzeti ünnepé 1848. minden

kat. Az ilyenekre nagyon helyes volt az intézkedés.

A személyes szabadságra vonatkozólag nem történt semmi, csak gondosság a személy és vagyonbiztonság érdekében. A kormányának kötelessége az ezen czimek alá tartozó visszaéléseket megszüntetni és tényleg ezt is tették, a mi nem deklarálatos a személyes szabadság megsértésének.

A belügyminiszter szabályozta a gyűjtéseket is, mert ez az agrár szocializmusra vonatkozólag igen hátrányosnak mutatkozott. Erre joga volt a miniszternek, mert olyan czélokra gyűjtöttek, a melyek nem jogosak a közönség kiaknázására.

A gyűléseket is szabályozta a miniszter. Ez is helyén való volt, mert sok esetben a néphez lázító beszédek intéznek, izgató röpiratokat osztogatnak közöttük szét. Ez tehát szintén jogos intézkedés, sőt ennek meg nem történte lett volna helytelen és jogtalan.

Pichler: Fotografálás. (Derűtség.) **Báró Bánffy Dezső:** A személyes szabadság kérdésénél kijelenti, hogy a liberális nem abban áll, hogy mindenki kénye kedve szerint cselekedjék (Zaj a szélsőbalon.)

Justh Gyula: A közszabadságot megnyirbálni lehet, de a szabadelvűséget nem. (Óriási zaj. Rendre a jobboldalon.)

Elnök cseppet.

Justh Gyula ismétli a közbeszólást.

Elnök: Justh képviselő urat rendre utasítom.

Justh Gyula: Azért igazam van!

Elnök öklével az asztalra üt. Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy nincs joga elentmondani. (Óriási zaj.)

Bánffy: Ujra kijelenti tehát, hogy a jognak lábballá tiprása nem történt, csak jogos föllépések a visszaélésekkel szemben. (Helyeslés jobbról, ellentmondás balról)

Kossuth Ferencz: Magyarországon rendletekkel kormányozni nem lehet. (Ugy van ugy, a szélsőbalon.) Absurdum azt állítani, hogy 48-iki törvények szellemével megegyezik a cenzura. Megszoktuk már, hogy Magyarországon minden csak szemfényvesztés. Lárva a magyarság, lárva a hazafiság, lárva a szabadelvűség. (Zajos helyeslés a balon.)

Bánffy miniszterelnök: (Viharos eláll a balon.) Nincs előzetes cenzura, hanem csak a terjesztés pillanatában való szigorú ellenőrzés.)

A napirend.

Elnök: Tehát ezek után a jegyzőkönyv hitelesítését indítványozom, miután 13-ig nem lesz formális ülés, ha a Ház elfogadja. Ennek összehívására az elnök fölhatalmaztatik. A legközelebbi ülés április 13-án lesz, a melyen a további ülések napirendje fog megállapíttatni.

Az ülés 1 órakor végződik.

kiválóbb napját. Ezekből lesznek a 48-as népkör leendő vezérférfiai, a kisebb hivatalok nagyhangú kezelői. Örökké mozgékonyak, örökké tevékenyek, a kik czéljukat el nem érik soha, a kik pedig czélt fognak érni az életben, nem lesz a másképpen, minthogy — egyet fordítanak a köpenyegén. Akár egy eső verte kaukázusi kozák.

Életük így elég kedélyesen folyik. Csak egy üldözi őket életük egész folyamán a számla.

Ez az ami még legkedvesebb napjukat, a hónapok első napjait is megkeseríti. Ilyenkor áll elő a mosónő, vasalónő, takarítónő, szabó, cipész, kalapárus, divatárus és a világ mindenféle árusa, kiknek csak egy czéluk van: a kozák zsebet bevenni.

De ő nem enged olyan könnyen. Védelmet a várat, míg lehet. S mikor meggyőződik a további védelem sikertelenségéről, kapitulál és átadja az ostrom czélját — fenékgig üresen. A mint a szabad kozák is tettek hajdan az oroszokkal.

Ez az igazi jogász.

Sajnos, ez az állapot sem tart sokáig. Egy év és a kozák bebábozza magát, hogy majd minden nehézség nélkül előálljon, mint — bundás.

A vízvezeték kibővítése.

— A miniszteri kiküldött véleménye. —

Nagyvárad város vízvezetéke igazi áldás a város közönségére; vize élvezhető, egészséges s mindez ideig elég bő volt, de már a télen is olyan jelek mutatkoztak, hogy idejében gondoskodnunk kell a telep kibővítéséről, ha csak azt nem akarjuk, hogy egy szép napon vízhiány köszöntsen be.

A városi mérnöki hivatal a kibővítés terveit elkészítette mintegy 50,000 frt költséggel s a törvényhatóság is elfogadta a munkálatokat.

Farkas Kálmán kir. főmérnök márcz. hó 16-án Nagyváradon járt s helyszíni szemlélt tartott a vízvezetéknel is és ehhez képest hozta meg szakvéleményét a vízvezeték kibővítésére nézve.

A terjedelmes szakvélemény tegnap érkezett meg a városhoz s abból a következő adatokat közöljük:

A kir. főmérnök véleménye szerint a város mérnöki hivatala által január hónapban összeállított adatok helyesek.

A terület aljában elhúzódó vizeket a beszerzésnél azért nem használják mind ki, mert a kutak azokat teljesen nem tudják felfogni.

A kutakban létesített depressió hatása nem messze terjed és a két kut között mintegy 176 méter hosszú szűrő rétegben a vízszin csökkenése alig észlelhető a szivattyúzás alatt s ezért czélszerű a két kut között jobb kihasználási módot alkalmazni, mert már is előfordult, hogy a gép és gyűjtőszervezet elég vizet nem adott, holott a talaj bőségesen el volt látva vízzel.

A pótlólag szükséges berendezésre azonban igen eltér a kir. főmérnök véleménye a városi főmérnökétől. Például három új kut helyett csak egyet tart szükségesnek, mert a terület a vízgyűjtő galériával teljesen kihasználható s így másik két új kut fölösleges.

Ezután részletesen műszaki tekintetből mondja el, hogy miként legczélszerűbb a galéria fekvése, hogy a réteg minél előnyösebben kihasználható legyen s emellett a galéria alsó éle alatt még oly vastag kavics réteg maradjon, hogy a víz agyagossá ne váljék s az kilegyen zárva.

A kir. főmérnök által ajánlott bővítéssel elérhető lesz a nap egyes szakában 8 mpliter vizet szállítani, azonban ehhez a mostani mellett még egy szivócsövet kell az új kuttól a gépházig vezetni s ez tisztán az új kut kihasználására szolgál.

Az eddigi szivókosarak helyett a régi kutakban is csak 20 ctméter szerkezeti magassággal bíró szivókosarak alkalmazandók, mert ezekkel a vizoszlop jobban kihasználható.

Az ellen nem tesz észrevételt a kiváló szakértő, hogy a gépek egy harmadik garnitúrával szaporítandók.

A felmerülő költségeket így sorolja fel a szakvélemény: gőzgép, kazán, minden felszereléssel, teljesen üzemképes állapotban 29,000 frt; egy 6 méter mély kut felszerelve 6500 frt; 150 méter hosszú szűrőgaléria 12,750 frt; a második szivó cső, felszerelve 4000 frt; más munkálatok 1740 frt, összesen 45,890 frt, tehát mintegy 8000 frttal kevesebb, mint a főmérnök költségvetése, ami jórészt abból áll elő, hogy két kut építése feleslegessé váljék.

A szerződés szerint, ha a Walsler-cég nem vállalkoznék a kibővítésre, joga van a városnak a kibővítés munkálatát más vállalkozóra bízni.

Végül még azon, személyes tapasztalaton alapuló véleményére ad kifejezést, hogy a

fentebbi bővítésekkel még nincs biztosítva a vízmű vízbősége, mert az alacsony vízállást a part erődítése folytán beállott meder mélyítés okozta. A további mélyítést okvetlen meg kell akadályozni s erre legalkalmasabb a szakvélemény szerint, három kőhányásból készitendő fenékbiztosítás. Ez a munkálat czélszerű és 7000 frtnál többbe nem kerülne.

Farkas Kálmán kir. főmérnök ezekben küldte le szakértői véleményét.

A munkálatokra legközelebb kiírják a pályázatot s már a nyáron minden eshetőségre előkészítve fog a vízvezeték működni.

A horvát bán sajtópöre.

— Saját tudósítónktól. —

Khuen-Héderváry Károly gróf, horvát bán magánpanaszára indult meg az a sajtópör, amelyet ma tárgyalt a győri esküdtszék. A vádlottak padján Ertl Gyula, a bán uradalmának egy volt bérlője ül. Minthogy azonban a tárgyalás kezdetén Ertl viszonvádat emelt a bán ellen, ő is vádlott egyszersmint.

A tárgyalás óriási közönség jelenlétében folyt le. A karzatok telve voltak s különösen a nők jelentek meg nagy számban!

A sajtópörnek anyagát egy bérlési ügyből — a töltsi illetve ladoméri pusztá bérletéből — kifolyó differenciák szolgáltatták. Ertl, a volt bérlő, röpiratban támadta meg Möllert, a horvát bán uradalmi igazgatóját, mert a ladomári bérletnek állítólag igazságtalan lebonyolítása folyamán ő — Ertl — vagyonának tetemes részét elvesztette. A volt bérlő röpiratára Möller direktor válaszolt, erre viszont Ertl »viszonválasz«-a következett, melyben Möllert súlyos vádakkal illeti és röpiratát ezekkel a sorokkal végezi: »Semmi egyebet, mint azt, hogy Müller Istvánt grófstól együtt közönséges csalónak tartom és nyilvánítom«. A hosszú replikának különösen ezen inkriminált szakasza folytán indította meg Möller és a horvát bán Ertl ellen a sajtópört.

A tárgyalásról tudósítónk a következőket jelenti:

A sajtóbírószék délelőtt 10 órakor ült össze Sebő Imre törvényszéki elnök elnöklété alatt. Khuen Héderváry gróf képviselétében Darvai Fülöp dr. volt jelen. Ertl személyesen is ott volt a tárgyaláson, védőül Polónyi Géza orsz. képviselőt vitte magával.

A tárgyalás az esküdtszék megalakításával kezdődött. Ugy a vádlók, mint a vádlott védője teljesen kimerítették visszavetési jogukat.

Mire az esküdtszék megalakult, féltizenegy óra lett. Ekkor megkezdtek a vádlelvi és az iratok felolvasását. Ez másfél óráig tartott.

Tizenkét órakor, a bizonyítási eljárás megkezdése előtt Polónyi Géza Ertl nevében viszonvádat emelt a vádlók ellen és kérte a törvényszéket, hogy határozzon affőtt, vajjon a két pört együtt lehet-e tárgyalni.

A jelenlevő Möller István röpiratának minden kitételéért a felelőséget elvállalván, a törvényszék rövid tanácskozás után Ertl viszonvádjának tárgyalását is a folyó sajtópör keretében foglalandónak mondotta ki.

A sajtóbírószék 15 tanu beidézését rendelte el, ezek közül azonban Ertlnek egyik erkölcsi tanuja betegsége miatt nem jelent meg. Polónyi Géza védő nagy súlyt helyez e tanu vallomására, mire az elnökség intézkedett, hogy ezért a tanuért, aki egy szomszédos faluban lakik, rögtön kocsit küldjenek.

Polónyi Géza ezután azt indítványozza, hogy abban az esetben, ha ez a tanu nem

jelennék meg a tárgyalást napolják el. A törvényszék azonban a tanu meg nem jelenése esetében is kimondotta a tárgyalás megtartását.

Ezek után az elnök délutánra halasztotta a tárgyalást, melyet a bizonyítási eljárással 3 órákor kezdték meg.

A törvényszék mindkét félnek tanukkal és okiratokkal teljes bizonyítást enged s a tanukat meghitelteti. Radvánszky Géza bárót Khuen-Héderváry gróf megbizta, hogy Ertlrel egyeséget kössön, de az árvíz által okozott kár folytán a bérleengedés iránt folytatott egyezség nem jött létre. Czobor Béla a jáki templom restaurálási költségeinek elszámolásáról és Möller Istvánnak, mint műépítésznek a restaurálás körül kifejtett működéséről tesz vallomást és megezafolja a néppárti Szent Istvánnaptárban közölt pénzelkezési vádat. Jerfy Ferencz, Rimler Lajos, Jóska Miklós, dr. Gergely Samu és Blumenschein Mór a bérleti birtok viszonyairól adnak felvilágosítást.

A tárgyalást nagy közönség jelenlétében egész éjen át folytatták. A tanuk kihallgatása reggeli 5 órákor ért véget, mikor is Polónyi kijelentette védenecze, Ertl Gyula nevében is, hogy a tanuk vallomásokból meggyőződtek arról, hogy Khuen gróf Ertlnak vélt tönkretételében nem részes, amit, ha előbb tudott volna, a grófot nem támadja; ennél fogva őszintén sajnálja és megbánja a gróf ellen tett támadást. Fél 6 órákor kezdte meg Darvay másfél óráig tartó hatalmas vádbeszédjét, kérve Ertl, mindkét képviseltje elleni rágalmazásban vétkesnek kimondani. Polónyi két órán át beszélt, azt bizonyítva, hogy Ertl Möller jószágigazgató bosszúból tette tönkre. Kéri védenecze felmentését és Möller elítélését. Délelőtt fél tíz órákor vonultak az esküdtek tanácskozássra és 11 órákor hirdették ki a verdiktet, a mely Ertl-ny a gróf, valamint Möller ellen nem vétkesnek, Möllert, Ertl ellen szintén nem vétkesnek találta, ennek alapján a törvényszék mindkét vádlottat felmentette. A verdikt nagy feltűnést keltett.

Előfizetési felhívás!

Az új negyedév küszöbén bizalommal lépünk olvasóink elé s kérjük, támogatásuk tovább is munkánkat, törekvésünket.

Programmra, hangzatos ígéretekre nincs szükség. Lapunk iránya ismeretes mindenki előtt. Isten, király, haza a mi jelszavunk. A hazafias és keresztény elvek védelme a célunk. Pártoktól, klikkektől függetlenek vagyunk.

A szocializmus rohamos terjedése arra int bennünket, hogy a társadalmi bajok tanulmányozására nagy gondot fordítsunk. Eddig is éber figyelemmel kísértük nemcsak ezt a mozgalmat, hanem az ipar és közgazdasági életnek minden nyilvánulását, lesz gondunk reá a jövőben is. A főváros és a vidék első rendű irói tollából származnak széles körben feltűnést keltett cikkeink.

Lapunk élénkítésére mindent elkövetünk. Távirati rovatunk, országgyűlési tudósításunk bármely vidéki lappal kiállja a versenyt.

Tárcaink előkelő színvonalon állnak, érdekesen, elevenen vannak írva, de a jó ízlést sohasem sérítik. Közkeveltségű tárczairónk gárdája napról napra növekedik.

Előfizetőinknek mindjobban gyarapodó tábora, lapunk befolyásának növe-

kedése, jele annak, hogy a közönség felkarolja és támogatja azt az irányt, melyet nem magánérdek, hanem a közérdek vezet.

A »Tiszántul« az országnak egyik legolcsóbb napilapja. Előfizetési áraink a következők:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyed évre . . . 2 frt — kr.

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyed évre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt — kr.

UJDONSAGOK.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése e hó végén lejár, annak mielőbbi szives megújítására, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 1. Orvos-egylet szakülése d. u. 1/5 órákor
Április 2. Közegészségügyi bizottság ülése a városházán d. u. 4 órákor.
Április 2. A koldusápoló egylet közgyűlése d. u. 5 órákor.
Április 3. Szigligeti-társaság közgyűlése, a városházán délután 4 órákor.
Április 3. A »Biharmegyei Népnevelési Egyesület évi közgyűlése d. e 11 órákor a megyeházán.
Április 11. Az 50 éves forduló ünnepe s rendkívüli városi közgyűlés.

* **Személyi hir.** Perjessy kir. ügyész, a ki mintegy öt nap óta a fehértói szociális zendülés színhelyén tartózkodik az aradi kir. ügyészszel együtt és a helyszíni tárgyalásokat vezeti, — előreláthatólag e hó 11-ig marad, amikor rövid 2—3 napi tartózkodásra Nagyváradra jön. Innen azonban ismét visszatér Fehértóra.

* **Udvari gyász.** Francziska Karolin orleansi hercegnőért az udvari gyász holnap-tól április 1-től kezdve hat héten tart és pedig az első két héten mély udvari gyász lesz, míg az utolsó négy héten április 15-től május 12-ikéig kisebb udvari gyász.

* **Kitüntetett hadtestparancsnok.** Király Ő Felsege a temesvári ujonnan kinevezett hadtestparancsnokot: lovag Schwitter Lajos altábornagyot valóságos belső titkos tanácsnokká nevezte ki. A hadtestparancsnok ápril hó első felében meglátogatja Nagyváradot s szemlét tart az itteni csapatok felett.

* **A sár- és kavics ügye a törvényszék előtt.** A Nagyvárad város kárára a sár- és kavics-szállításnál évtizedig elkövetett nagymérvű visszaélések ügyében a kir. törvényszék tegnap hirdette ki a letartóztatott Csepely Zsigmond útkaparó és Deák József útmester előtt a vádhatározatot, míg a többi vádlottaknak a legrövidebb idő alatt írásban kézbesítik a vád alá helyező határozatát a kir. törvényszéknek. Vádolva vannak: Csepely Zsigmond csalással; Deák József útmester csalással; továbbá Busch Dávid v. főmérnök, Beszedits János nyug. városi mérnök és Munk Jakab vállalkozó szállító; ez utóbbi a csaláson kívül megvesztegetéssel is vádolva van. Csepely Zsigmond útkaparó belenyugodott a vád alá helyezésbe, de azt kérte, hogy helyezzék már szabadlábra. Hivatkozott arra, hogy 73 éves öreg ember lévén, fél tőle, hogy megtalál halni a börtönben még a tárgyalás előtt, pedig ő ott őszintén beakar vallani mindent. A törvény-

szék a kérelemnek nem adott helyet. Deák József útmester megfelebbezte a vád alá helyezést. Biztosra vehető, hogy a vádhatározat a Curia elé kerül s végtárgyalásra körülbelül egy fél év múlva jön az ügy s a tárgyalást valószínűleg Nagy József bíró fogja vezetni.

* **Akadémiai élet.** A jogakadémiai önképző kör gyűlést tartott, amelynek a legérdekesebb tárgya a pályadíjak kiosztása volt. Az önképzőkör ugyanis négy pályamunkára hirdetett pályázatot s az eredményt tegnap hirdették ki. A tanári kar csak három munkát mondott ki pályanyertesnek, a negyedik pályázatra beérkezett műveket nem fogadta el. A pályadíjakat Glacsz Antal I, Örley Dénes és Géher Lambert III évesek nyerték meg. — A gyűlésen ezenkívül még több kisebb ügyet is elintézték.

* **Baranyi Erzsébet újabb szereplése.** A múlt hetekben hirt adtunk arról, hogy a rendőrség Baranyi Erzsébet vándor biciklistanőt Váradról haza tolonczoltatta. Baranyi Erzsébet azonban nem sokáig maradt otthon, ismét eljött Váradra, azonban ezuttal vendég szereplése nagyon rövid ideig tartott, mert már tegnap, megérkezése után néhány órával meglátta egy szemfüles rendőr, a ki bevitte a rendőrségre. A rendőrség a kóbor természetű nőt bevittette a dolgozóházba és ellene az eljárást megindították.

* **A fiumei kormányzó rendjelei.** Ő Felsege megengedte, hogy gróf Szapáry László fiumei kormányzó a császári orosz Szt. Szaniszló rend II. osztályát és a királyi román koronarend nagy tiszti keresztjét elfogadhassa és viselhesse.

* **Az Aduna-patak rendezése.** A nagyvárad i. szert. káptalani uradalom az iránt kereste meg Nagyvárad-városát, hogy a már régen tervezett hidat a Szálka korcsma mellett az Adunán készíttesse el, mert a közlekedés és közforgalom a hid nélkül fennakad. A városi tanács a kérvény alkalmából felszínre hozza az Aduna patak kinyitását, hogy végrehaláhára a Csehi vizek Csillagváros elkerülésével és e városrész veszedelme nélkül talájanak szabad lefolyást az ujonnan készített árapasztó-csatornán keresztül. Megbizták a főmérnöki hivatalt, hogy a patak megnyitásához szükséges terveket, részletrajzokat készíttesse el.

* **Kinevezés.** A kereskedelmi miniszter Dióssy Erzsébetet Pusztá-Földvárra postamester-nővé nevezte ki.

* **Hamis pénzek.** Az utóbbi időben ismét és több alkalommal lefoglalt a hatóság hamis ezüst-forintosokat és koronákat. Éppen ezért felhívjuk olvasóink figyelmét a forgalomban levő hamispénzekre és különösen a hamis koronákra, mivel ezek nehezen ismerhetők fel. A hamis egyforintosok ón, horgony illetve sárgaréz öntvények, ónnal bevonva. Magyar feliratának 1878-as évszámmal. Színük szürke, veretük elmosódott és szélirátuk (Bizalmam az ősi erényben) hiányzik. Súlyuk 11-28 gramm. A hamis koronák ón és antimonból készült öntvények; magyar, illetve osztrák verettel. 1895-ös évszámot viselnek. Ezek is szürke színűek, rajzuk elmosódott. Súlyuk 3-6—3-8 gramm. A hamis pénzek legtöbbszörre a postahivatalokban bukkannak felszínre, hol nagy a forgalom. Épen azért ajánlatos, hogy ki-ki jól megnézzze a kapott, vagy visszaadott pénzeket.

* **Uj vámsorompó.** Az állam minden téren igyekszik a legjobban kihasználni az összes közzetett jövedelemforrást, hogy minél több pénz folyjon be az adóhivataloknál. Nagyvárad város sem tesz mást, mint követi az államot, mikor jövedelmét fokozni óhajtja minden rendelkezésére álló eszközzel. Alig két éve állították fel a kis-kut-utcai vámsorompót, mert ott csempészték be a falusiak legtöbb élelmi-

szert. Utóbb pedig azt tapasztalták, hogy a Szent-Andráshoz tartozó ősi-i téglavetőből hordják be Nagyváradra a téglát, anélkül, hogy kocsinkint a 11 kr. vámot megfizették volna. A városi tanács tegnap elrendelte, hogy a téglagyárból a városba vezető utnál vámsorompót állítsanak fel.

* **Az első dörgés.** Tegnap volt a napja, hogy hivatalosan beköszöntött a Tavaszközép. A borult napra a nyomasztó meleg hőmérsékletre délután egy óra tájban csöndes zápor eső kerekedett és nagyot dördült valahol a felsőbb régiókban. Igen, egész határozottan menydörgött, sőt villámlott is. A fekete fellegek északkeleti irányból jöttek és lomhán végig húzódtak városunk felett, elhíntve az áldásos langyos esőt a szomjas földre, mindenfelé. Ezzel, mikor az első zápor esőről és meg inkább az első menydörgésről, mint újságról megemlékeztünk, konstatáljuk egyszersmind azt a tényt is, hogy a vetésekre előreláthatólag nagyon jó idő jár majd ebben az esztendőben.

* **A kolozsvári színház új igazgatójával** F o l l i n u s z Aurélt, a népszínház tagját emlegetik. M e g y e r i Dezső állítólag otthagyja a direktorságot.

* **A megfelelőbb közgyűlési határozat.** Már megemlékeztünk arról, hogy Nagyvárad város törvényhatósági közgyűlésének határozatát, mely szerint Gerő Armin rendőrkapitánynak évi 300 frt személyes pótlékot ad, — dr. Döry Ferencz városatyja megfelelőbbé tette. A felelősséget a városi tanács azzal terjeszti fel a miniszterhez, hogy a felelősség elutasításával a közgyűlés határozatát hagyja jóvá.

* **Pályázat postaszolgai állásokra** A nagyvárad post- és táviratigazgatóság kerületében több ideiglenes minőségű post- és táviratigazgatási állás üresedett meg, a melyekre a nevezett igazgatóság pályázatot is hirdet. A postaszolgai állások 300 forint fizetés, törvényszerű lakpénz és természetbeni ruhailletményvel javadalmaztatnak. A pályázók kérvényeiket f. évi április hó 28-ig intézzék nevezett postai igazgatósághoz. — Igazolmányos altisztek előnyben részesülnek.

* **Megint a bicikli.** Az a közegészségügyi intézmény, amely bicikli néven és arról ismeretes, hogy a normális életviszonyok közt élő békés hálandók életét megkeseríti, ismét szerepelt. Tegnap délelőtt történt, hogy 10 óra tájban, hogy a Jakab-Mihály-utcán nagy robogva végig száguldott egy fiatal ember még pedig biciklin. Ez aztán körülbelül annyit jelent, hogy biciklin az ember legalább is túlteheti magát a földi halandókat kötelező szabályokon és pusztán mint alkalmatlan akadály lásson minden gyalog járó-kelő sporton kívüli alakzatot. Így esett meg azután, hogy egy szegény öreg embert elütött a lábáról a szeleburdi biciklis, még pedig úgy, hogy az öreget úgy vitték haza lakására, mert nem tudott lábra állni. Hm, hm. Hát csak furcsa dolog ez mégis, hogy civilizált városban, kőből épített házak közt ilyes dolgok esnek. Vagy akkora hatalom a sport, hogy az előtt a józan világrendnek is hallgatnia kell? Mért nem kötnek kolonczot az oly számos kettős kerekre? Tisztelet becsület azoknak, a kiken már végleg erőt vett a bicikli-járvány, mert ezek legalább kinnt az ország utakon rendeznek 50—60 kilométeres tandemeket, — de hogy itt, a város utcáin lépten nyomon zaklassák, riaszgassák a megfontoltabb elemet egyes több kerekűek, az ellen tiltakozunk az örök emberiség nevében. Nézzen csak bele az erélyes hatóság a közrendészetéről irt igen tanulságos eseménytárba, talál ott bőven passzuszt a »közveszélyesek« és »háborgók«-ra való nézvést.

* **Visszalép a szinpadtól.** A nagyvárad közönségnek is kedvence volt pár évvel ezelőtt T ó v ö l g y i Margit színésznő, aki a Krecsányi színtársulat drámai hősnője. Mióta férjhez ment mint Cziffiráné Tóvölgyi Margit szerepel a szinlapon. A jónevű színésznő nem sokára megvált a szinpadtól s férjének erdélyi birtokára vonul. Most tartja bucsu felléptét.

* **Lefoglalt lappeldányok.** Vannak lapok, a melyek revolver újságok név alatt ismeretesek és különösen arról nevezetesebbek, hogy

ritkán mulik hét, hogy le ne foglalnának belőlük egy-egy szállítmányt. Legújabbban három ilyen lapról szól az ének. Az első a »Népszava« (szerkeszti T ó t h Imre), a mely — határozottan népies alapon álló — lapnak ez év márczius 20-ikán megjelent összes számait lefoglalta a budapesti kerületi kir. sajtóügyi vizsgáló bíró. A másik kettőnek a kereskedelmi miniszter koppantott a körmére. Ezek az Adán megjelenő »Zemljodelacz« és a Budapestben megjelenő »Világszabadság«; amannak február 20-iki, emennek márczius 10-iki számait foglalták le a kereskedelmi miniszter rendelkezésére. A »Zemljodelacz«-ra a szegedi sajtóügyi vizsgálóbíró kíváncsi, a »Világszabadság«-ra ellenben a budapesti.

* **Mikor lesz Feketetón országos vásár?** A kereskedelmi miniszter márczius hó 28-án 21273/VI. számú rendeletével Feketetó község kérelmére megengedte, hogy ott a folyó évi április hó 11-ére eső országos vásár ez évben kivételesen április hó 25-én tartassék meg.

* **Kis és nagy harangok.** Azokról a kisebb és nagyobb fajtájú harangokról van szó, amelyek most egy éve még a vonatok érkezését és indulását jelezték. Innen-onnan már bizony egy éve lesz éppen, hogy a vasuti pályaudvarokról kiküszöbölték ezeket a harangokat. És ez által főlegessé váltak, lomtárba kerültek azok a harangok, amelyeknek szótára bizony többen figyeltek, mint azokéra, melyek a templomban hívják az embereket. A használaton kívül helyezett harangokból a kereskedelmi miniszter mintegy négyszáz darabot állami elemi iskolák céljaira hajlandó átengedni. De nem ingyen, hanem pénzért. A nagyobbakat 16 frt-jával, a kisebbeket 6 frt 50 kr-jával. Miatán még sok iskola szűkölködik harangokban, nem sokára segítve lesz a bajon és a harangok vígan csilingelve fogják a tanuló ifjúsággal a tanítás kezdetét, de még jobban annak a végét, tudatni.

* **Köszönetnyilvánítás.** A nagyvárad takarékpénztár 50 forintot, a biharmegyei kereskedelmi ipar- és terményhitelbank 25 forintot a gazdasági és iparbank pedig 25 forintot adományozott a biharmegyei és nagyvárad nőegyletnek, mely adományokért e helyen is hála köszönetét nyilvánítja az elnökség.

* **Nagy ékszerlopás Aradon.** Hétfőre viradó éjjel Aradon, még eddig ismeretlen tettesek kirabolják Fried Sámuel zálogházas boltját, elvittek onnan mintegy 3000 frt értékű ékszer. A tolvajok a lopást a legvakmerőbb módon követték el, az üzlet falát kiasták és úgy hatoltak be az üzletbe. A tolvajok a lopásra már előzőleg készültek, a tulajdonos két nap óta látott gyanus alakokat a bolt körül, egy 20—25 éves fiatal embert és egy 40—45 éves nőt, akiket most mindenütt országosan köröznek. A tolvajok elvittek 72 drb arany gyűrűt, 15 drb gyémánt gyűrűt, 20 drb opál gyűrűt, 300 drb különböző arany gyűrűt, 10 drb férfi arany órát, 30 drb női arany órát, 25 drb arany fűgőt, nagymennyiségű aranyláncot stb. A rendőrség a nyomozást azonnal megindította, azonban még ez ideig eredmény nélkül, mert a tettesek elmenekültek s még ez ideig nem tudni, hogy kik követték el a vakmerő lopást. A várad rendőrség tegnap kapta meg a távirati értesítést a lopásról s egyben felkérték, hogy a nyomozást indítsa meg a tettesek elfogása tárgyában.

x Kérelem a n. é. vevőközönséghez; Miatán jövő hét csütörtökön, pénteken és szombaton üzletem zárva lesz e körülményre bátor vagyok b. figyelmét felhívni és tisztelettel kérni, miszerint a húsvéti ünnepekre nálam szándékolt bevásárlásait cipő, kalap, férfi divat és minden e szakba vágó cikkekben a megelőző napokban kegyeskedjék eszközölni. Teljes tisztelettel Leitner Lázár, Zöldfa-utca Zöldfa kávéházzal szemben.

EGYESÜLETEK.

A koldusápoló-intézet közgyűlése. A Szent Lászlóról nevezett nagyvárad koldusápoló és figyermek menedékház egyesület szombaton, április hó 2-ik napján délután 5 órakor tartja rendes közgyűlését, saját helyiségében. Tegnapelőtti számunkban délután 3 órára volt jelezve a közgyűlés ideje.

IRODALOM.

— **Mese-Világ** A 11-ik szám két csinos kép-jelent meg. A címkép két hatalmas kutyakom-pániát mutat be. Kis kutya, nagy kutya, hóféhér meg tanka futkos a tejes láboshoz. Alig férnek hozzá olyan sokan vannak. Egy kettő—hat—kilencz, jaj! be sok s milyen kövér mind, nem hiába nézi egy kis fiu és kis leány, meg az öreg kutyus olyan örömmel, ki is jár nekik a beczégetés, pedig sokszor hálátlanok is, amiért aztán Gara bácsi ékes rigmusokban leinti őket. A másik kép egy mézeskalács macska és egy igazi egér, amely addig mindig kétségbe volt esve a czicza láttára, míg Gara bácsi fel nem világosítja, hogy hiszen csak mézeskalács az a macska forma. Erre a felvilágosításra bizonyosan az a hallatlan dolog fog megésmi, hogy az egér eszi meg a cziczát, pedig ilyesmire a legöregekből cziczák sem emlékeznek. Van aztán dr. Edelmanntól, Mari nénilől Mikulás-tól, Berta nénilől, Szűcs és Kelemen tollából sok és kedves dolog. Akik elolvassák ezt a kritikát, azok irjanak egy olyan verset, aminek Gara bácsi örüljön. Körülbelül ezt:

A Mese-Világ egy évre 3 forint
Kérem czímemre megküldeni.

Ez ugyan nem rimel, de hát rimes verset ugyis tud ő csinálni, ti csak ilyen verset küldjétek, megleli a kudencziát hozzá a szerkesztő bácsi.

Igazságszolgáltatás.

Itélethirdetés Gárdos előtt.

A kir. tábla a múlt héten itélkezett a hitvesgyilkossággal vádolt ifj. Gárdos Lajos mérnök felett. A másodbíró, szemben a törvényszékekkel, mely Gárdost életfogytig való végzetéssel sújtotta volt, tudvalevőleg felmentő ítéletet hozott. Az ügy természetének megfelelően gyorsan leküldötték az ítéletet a törvényszékhez, úgy, hogy ma délelőtt már ki is hirdették azt Gárdos előtt. A vádlottat egy börtönőr vezette az itélőtanács elé, melyben Eördögh András bíró elnökölt s pár pillanat alatt végzett az ítélethirdetéssel.

— Önt — jelentette az elnök — felmentette a gyilkosság vádjától, de vizsgálati fogásban marad, míg a kuria is nem itél. Megértette?

— Igenis — szólt Gárdos — és köszönettel tudomásul veszem.

Böhm ügyész: Én kérem az ítélet irásba, mert a vádhatóság nevében felelősséggel élek.

Friedmann Bernát dr. védő: Mivel a közvádoló kérésének teljesítése elnyujtaná Gárdos fogságát, ellenzi az irásban való közlést. Így határozott a törvényszék is, kimondva azonban, hogy a felelősség elkészíthetése okából a kir. ügyésznek rendelkezésére bocsátja az összes aktákat.

Elhalasztott esküdszéki tárgyalás. A főügyész B o r o s István szocialista munkást osztálygyűlésre való izgatás miatt sajtópörbe fogta. Ellene e hó 31-ére csütörtökre tűzték ki az esküdszéki tárgyalást, de e napon megtartani nem fogják, miután a vádhatóság annak elhalasztását kérte. A törvényszék elnöke ez uton közli az esküdszéki tárgyalást, e szerint holnap nem kell elfáradniok a törvényházba.

Böhm Mátyás bűnpöre. A múlt nyáron történt, hogy az országos zálogkölcsön takarékpénztárnál, annak egyik tisztviselője nagyobb

csalást követett el. A család *Böhm* Mátyás volt s egy leánnyal, akivel szerelmi viszonyt folytatott, a fővárosból megszökött. Az intézetet ugy károsította meg, hogy hamis okiratok készítésével mintegy 8000 frtnyi betétet vett ki s maga zsebelt be. Nehány hét múlva Böhm Mátyást külföldön elfogták, hazahozták s azóta vizsgálati fogságban ül. A törvényszék *okirat-hamisítás* czimén vád alá helyezte s ügyében április hó 7-ére tűzte ki a végtárgyalást, melyen *Czárán* István kir. táblai bíró fog elnökölni.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Polgári tanács.

Előadó: *Fráter Imre*.

412: Ötvös Károly — Sági István.

396: Szelle József — Volf Mihály.

585: Katona Vikentie és neje — Dragits Parthénie.

Előadó: *Dobosfy Alajos*.

606: Magurán Floricza — Mihók Juon s. t.

640: Özv. Kriszta Páskné — özvegy Kriszta Pávelné.

658: Digiszer József — Ebervein József.

659: Borza György és társa — Motorka József.

Előadó: *Bócz Géza*.

645: Kriszta Gergely — Kriszta János és neje.

623: Kozma Szimeon hagy. ügye.

624: Basa Vaszali

663: Báró Solymossy Lajos — Sheer Lajos.

TANÜGY.

Tornatanító képző tanfolyam. A *Nemzeti Torna egyesület* évről évre nyáron az iskolai szünetekben a középiskolai tanárok részére torna tanító képző tanfolyamot rendez. Az idén ez a tanfolyam július 18-án fog kezdődni és egészen augusztus 27-ig tart, ami után képesítő vizsgálatot tesznek. A tanfolyamon részt vehet minden középiskolai tanár, aki 35-ik élet évét még be nem töltötte s a tornázásban már gyakorlattal bír és ezt igazolni is tudja. A állami és kir. középiskolák tanárai 50—50 frt segélyt kapnak. A tanfolyamra a pályázatokat július hó 1-ig kell benyújtani a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

SPORT.

A tavaszi löversenyek Alagon. A tavaszi löversenyek holnap veszik kezdetüket Alagon és 7 napig tartanak. Minden nap egy-két értékes díj kerül döntés alá és így természetesnek találjuk, hogy istálló-tulajdonosaink az új pályát versenylovaikkal szívesen felkeresik Magyar Eleket, az Urlovasok szövetkezetének fiatal agilis titkárát és egyúttal handicaperet illeti az érdem oroszlánrésze, hogy e fiatal szövetkezet ténykedésére a nagy közönség figyelmét és érdeklődését fel tudta kelteni.

Hivatalos közlemény.

A földadó-jegyzék közszemlén.

Hirdetmény,

A m. k. kataszteri mérnöki hivatal által 1894. évben az I. számú nyilvántartási jegyzékbe felvett változásoknak a kataszteri egyéni birtok izekbe történt átvezetése után elkészített földadó kiigazítási jegyzék a kir. pénzügyigazgatóság 10011./VI.—1898. szám alatt kelt érvényesítésével ellátottan az 1885. évi 45055. szám alatt kelt pénzügyminiszteri utasítás 130. §-a értelmében 30 napi közszemlére vagyis f. évi márczius 31-től április 30. napjáig bezáróan a városi adóhivatal 10. számú szobájába azon figyelmeztetés mellett tétetik ki, miszerint e város területén földdel bíró tulajdonosok azt — ott megtekinthetik, s a változások kiegyenlítése céljából 1895—1897. vagyis három

évre terhükre, szaporodásba vagy javukra, apadásba hozott földadó mennyiség elleni netaláni felelősségüket a fent kitűzött határidő alatt írásba foglalva ugyanott benyújthatják.

Városi adóhivatal márczius hó 28-án.

Bordé Ferencz,
adóügyi tanácsos.

TAVIRATOK.

Az új hercegek névsora.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.)

Az új hercegek hiteles névsora a következő: Fesztetich Tasziló, Károlyi László, Andrassy Géza, Pallavicini Sándor.

Az egyetemi ifjak és április 11-ike.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.)

Az egyetemi ifjuság ma nagy gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a kormány által nemzeti ünneppé avatott márczius 11-ikét nem fogják megünnepelni. Az ifjuság [Bánffy]t abczugolva a [szabadelvű] klub elé vonult, de a rendőrség rögtön szétkergette a tüntetőket. Több letartóztatás történt.

Beteg főurak.

Budapest, márczius 30. (Saj. tud. táv.)

Andrássy Aladár gróf állapotában — mint örömmel értesülünk — oly tartós és gyors a javulás, hogy remélhetőleg rövid idő múlva teljesen felépül bajából. — *Szalavszky* Gyula főispán állapota annyira javult, hogy tegnap már elhagyhatta az ágyat és a nap nagy részét ágyon kívül töltötte. — *Szapáry* Géza gróf főudvarmester állapota határozottan aggodalmas fordulatot vett. Az agg főur régi bajához már tüdőhurut is járult, mely erejét föltölte emészti.

Bischitz Dávidné a ravatalon.

Budapest, márcz. 30. (Saj. tud. táv.)

A részvét impozáns módon nyilatkozik meg *Bischitz* Dávid özvegyének halála fölött. A halottas házat, melynek portáléja és udvari része teljesen gyászba van vonva, egész áradata keresi föl a résztvevőknek.

Budapest, márcz. 28. (Saj. tud. táv.)

Bischitz Dávidné temetése óriási részvét mellett folyt le. A főváros majdnem valamennyi jótékony egyesülete és nagyszámu előkelő közönség kísérte ki az elhunyt jótékony hölgyet utolsó útjára.

A londoni alsóház ülése.

Budapest, márczius 28. (Saj. tud. táv.)

Az alsóház elfogadta *Hamilton* lord indiai államtitkárnak módosítványát, a melyben kijejenetik, hogy andia valutarendszerének, és az indiai kormányának ama javaslatai ügyében a melyek az aranyértéknek indiába való behozatalára vonatkoznak kívánatos a vizsgálat folytatása.

A kubai helyzetről.

Budapest, márczius 30. (Saját tud. táv.)

Madridból írják: *Sagasta* miniszterelnök Woodforddal folytatott beszélgetésének eredményéről egy interview alkalmával kijelentette, hogy a követ azt mondta, hogy megvárta ezt az alkalmat, a midőn kormánya szándékát a kubai kérdésben és a kőnedtradók helyzetében kifejezheti. Megbeszélte a kérdés néhány pontját és megígérte, hogy *Woodford* nyilatkozatát meg-

fontolás tárgyává teszi s a regens királynő és a minisztertanács elé terjeszti, hogy az utóbbi határozhasson.

A kelet-ázsiai ügghöz.

Budapest, márczius 28. (Saját tud. táv.)

Londonból távirják: *Staudard* írja a kabinet hívei között tegnap este valamivel nagyobb reménnyel tekintettek a kelet-ázsiai ügy állása elé. Azt hiszik, hogy a kormány, ki mai politikájára vonatkozó nyilatkozatának megtételénél abban a helyzetben lesz, hogy közölheti a brit érdekek védelmére tett újabb intézkedéseket, valamint azt, hogy a flotta közép vagy északi Kinában újabb basist kapott.

A kubai inszégések segélyezésére.

Budapest, márcz. 30. (Saját tud. táv.)

Madridból írják: A Mexikóban lakó spanyolok elhatározták, hogy az inszégéseket Kubában segélyezni fogják. Egy millió pesetát már aláírtak.

A svéd-norvég konzul eltűnése.

Budapest, márcz. 30. (Saját tud. távirata.)

Krisztinából írják: A *«Tagbladet»* szerint *Voscent* new-yorki svéd-norvég konzul szerda óta eltűnt. Azt gyanítják, hogy *Voscent* sikkasztást követett el. *Grip* washingtoni svéd-norvég követet New-Yorkba rendelték, hogy az ügyeket megvizsgálja. Az amerikai hatóságokat távirati uton felkérték, hogy *Voscent* tartóztassák le.

KÖZGAZDASÁG.

Székelyek baja.

A folytonos kivándorlás mutatja, hogy *Atila* népének nem megy jól a dolga. Ebben a nézetben van az *Erd. Gazd. Egyesület* folyóiratában legutóbb megjelent cikknek írója is, ki sorra szedve a mai áldatlan helyzet okait, a következőket mondja:

«A székely gazdának egyik legnagyobb baja az olcsó hitel hiánya. Virágzó nagy községek népessége elkezdve a legelső gazdától a legutolsóig: a takarékpénztárak nyereségre alakult üzletébe van beadósodva. A nép valóságos rabszolgája a »takarékok«-nak. Oly silány termés idején, mint az 1897-ik évi, egyébert sem dolgozott a székely gazda egész éven át, mint a takarékpénztárak 12%-os, sőt gyakran ennél magasabb kölcsöneinek kamataiért. Virágának is e »takarékok«-ok és szaporodnak gomba módra. Lehetne ugyan olcsóbb kölcsönöket is kérni, hiszen ott van a *«Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete»*, a mely a kisbirtokosoknak törlesztéses kölcsönöket adni van hivatva, de annak csak a czime a »kisbirtokosok«-é, valóban oly hosszadalmas, körülményes és oly alapon ad kölcsönt, mely a mostani gazdasági helyzetnek meg nem felel. Ezért van az, hogy a székelyföldön s így vidékünkön is igen sok tehetősebb birtokosnak jószága, az oláh *«Albina»* és más nagyszabedű pénzügyintézetnek van lekötve, mert az felhasználja a magyar földhitelintézetek közönyösségét és szívesen ad egy községi előjáróság útján kiállított és a birtok valódi értékét kitüntető becsü-bizonyítványra, a valódi érték feléig kölcsönt, a mely mellett az intézet bizony nem veszt soha. Ideje volna, hogy e példát a magyar földhitelintézetek is kövessék, mert tagadhatatlan, hogy az adóssra a hitelező több-kevesebb befolyással szokott lenni. A kisebb, pillanatnyi szükségek fedezésére szolgáló kölcsönök ügyében alakítandó községi szövetkezeteknek bizonyára hatalmas impulzust ad az *«Erdélyi Gazdasági egyesület»* által tervbe vett központi hitelszövetkezet, mely hivatva van a községi hitelszövetkezetek létesítésére az segélyezésére. Adja Isten, hogy minélhamarabb megkezdje működését!»

Nem vagyunk tisztában azzal, vajon az érintett hitelszövetkezet a tervezett formában egyáltalán létre jöhet-e. Azt azonban látjuk, hogy tenni kell és pedig haladék nélkül, különben az *Albina* lehet urrá még a székelység között is.

Megjelent A szőlő helyes metszése cz. alatt hazánk fülönféle vidékeire alkalmas szőlőmetszési módokkal tárgyaló segédkönyv. Irta **Maurer János**, ösmert hírnevű borász. A könyv az általános tudnivalókon és a szőlőmetszés mestersége czimű részleteken kívül a következő metszési módokat írja le és rajzban is bemutatja: 1. Kopaszmetszés, 2. Rövid csapmetszés, 3. bakmetszés, 4. Hosszú csapmetszés, 5. Maurer-féle változó csap. 6. Tőkefejes félkarikás művelet, 7. Rajnai művelet, 8. Ménesi karikás művelet, 9. Maurer javított karikás czombművelete 10. Fekete-féle karikás művelet. II. Maurer-féle lugas, 12. A redély. Végül következik még a Dezeimeris-féle elmélet rövid ismertetése és a szerző végszava. E könyv a gyakorlatból van merítve és a mai tudomány alapján könnyen lesznek érvényesíthetők. Melegen ajánljuk a kis művet tisztelt olvasóinknak, tudva, hogy a szőlő helyesen metszve nagyobb termést biztosít számunkra. Ezért ezt a könyvet minden szőlőbirtokosnak, vinczellér- és metszőnek ösmernie kell. Az ára 1 forint s a pénz előleges megküldése után szerző **Maurer János** (Kassa, Maurer udvar) bérmentve küldi azt. Öt könyv megküldésénél hatot küld.

Megváltoztatott vásári határidő. V adás arad megyei községben az idei tavaszi vásár, mivel éppen húsvétra esnek nem 10-én hanem 3-án lesz megtartva.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. márcz. hó 29-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 11.60. Uj 12.—. Kétsz. buza 9.10—9.60. Rozs 8.30—8.60. Arpa 6.50—6.80. Zab 7.20—7.30. Tengeri: ó 5.70. uj 5.90. Borsó 15.—. Lencse 18.—. Bab 8.30. Köleskása 12.—. Burgonya 3.40. 100 kiló lángliszt 19.40, zsemlyeliszt 19.20, fehérkenyér liszt 18.80, barnakenyér liszt 18.20, széna fuvarral 1.80, szalma 0.70 Szalona 63.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr. alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.40. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaalaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34, Szilva pálinka —80. Szesz 1.—. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 32.—, uj bor 23.—, méz 1.30, kemény faszén 1.90, puha faszén 1.60, kendermag 9.—. köles 5.80, repce —, dió 23.—, mogoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyú káposzta 12, szalonna 68, sertéshus 60, juh-hus 34, veres hagyma 12, fog-hagyma 32, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 16. Egy liter kőolaj 18, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag — 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi márczius 29-ről: Tiszta buza körülbelül 350 hltr, kétszeres buza 70 hltr, rozs 200 hltr, árpa 150 hltr, zab 200 hltr, tengeri 400 hltr, burgonya 850 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 45 drb, félhizott 90, sovány 200, süldő 350, malacz 500, hizott marha 14, jármag őkör 450, fejős tehén 230, borju 215, bivaly 8, juh és kecske 300, ló 471.

Marha ártáblázat 1898. márczius 29-ről: Egy pár első rendű jármag őkör 320—350, egy pár másodrendű jármag őkör 225—300, egy pár harmadrendű jármag őkör 115—220, 1 pár fejős tehén 100—200. 1 drb. vágó őkör 250 kgr. 65—86. 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 45—66. 1 drb. veres borju 10—16, 1 drb. fél éves borju 18—26, 1 drb. egy éves borju 24—34, két éves borju 35—62, 1 pár hizott sertés 54—92, 1 pár fél éves 21—26 1 pár egy éves sertés 35—50, 1 pár két éves sertés 58—92, egy jó igás ló 70—100, egy pár őkörbőr 16—21, egy pár tehénbőr 13—16. 1 pár borjubőr 6—8, 1 pár lóbőr 7—10.

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 30.	
Buza őszre	9.05
Buza tavaszra	12.01
Tengeri	12.48
Rozs őszre	5.23
Zab őszre	6.58

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.		Budapest, márcz. 30.	
Osztrák hitel	364. 1/4		
Magyar hitel	382. 3/4		
Allamvasut	341.—		
Déli vasut	406. 1/4		
Rimamurányi	251. 1/2		
Magyar jelzalog	255. 1/2		
Magyar leszámítoló	250. 1/2		
Iparbank	101.25		
Budapest közuti	405. 1/4		
Kereskedelmi bank	1404.—		
Villamos vasut	275. 1/4		
Salgótarjáni	624.—		
Waggon-kölcsön	583.—		

Az irányzat szilárd.		Bécs, márcz. 30.	
Osztr. hitel	364. 1/4		
Magyar hitel	381. 1/4		
Allamvasut	340. 3/4		
Birodalmi márka	58.76		

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktözsde 1897. márczius 30-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék	99.20
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	119.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.45
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	122.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Itimé ési jog megváltási kötvény	100.60
norvát szlaven földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	160.—
Tiszaszaabályozási és szegedi sorsjegy kötésen	141.25
Cztrák járdék papirban	101.75
Cztrák járdék ezüstben	101.75
Osztrák járdék aranyban	122.25
Oztrák korona járdék	102.—
1860. osztrák államsorsjegyek	143.75
Osztrák magyar bankrészevény	920.—
Magyar hitelbank részvény	382.75
Osztrák hitelintézeti részvény	364.90
Páris vista	341.75
20 márkás arany	951.—
Német birod. lmi márka	5872 1/2
London vistic	120.40
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.74

A szorokszótért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTER.*

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy a »Tiszántul« helyi lap f. év márczius 29-iki számában Han-kovics Ferencz ur czimére irt végválaszomban használt »rágalmazó« szót személyes sértésként nem akartam használni és visszavonom.

Nagyváradon, 1898. márczius hó 30-án.

Dr. Popovics György,
megyei főorvos.

122 1—1

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a tavaszi idényre

feltűnő kivitelű

napernyők, divatszövetek, mosókelmék, vásznak

és

kész fehéreneműek

nagy választékban megérkeztek, melyek feltűnő olcsó árban kaphatók.

Szives pártfogásukat kérve

86 4—6

kiváló tisztelettel

Beczky Lajos.

Erödi H. cukrászata

Nagyvárad Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, ugy helyben, mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki rendelések gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében rendes időben és sértetlen állapotban érkeznek.

Párisi desszertek & lá Kugler és dísz-bonbonierek ugyanott kaphatók.

Ugyanott húsvéti cukor és selyem-, plüs-, és atlasz-dísztojások 3 krtól 10 forintig kaphatók. 116 3—10

Jelzalogkölcson

filoxera által elpusztított szőlők ujonani befásítására 5 1/2%, termő szőlőkre 5%, városi és nagyközségbeli házakra 5 és 6%-ra.

Földbirtokra:

65 évi törlesztésre 4 1/2%,
63 1/2 < > > > 4 1/4%,
50 évi törlesztésre 5%,
30—40 évi törlesztésre 6%,
20—30 évi törlesztésre 7% mellett ajánl és felvilágosítást nyújt 20 kr. válasz bélyeg ellenében **Horváth Ede**
64 12—0 *Plüs-Csabán.*

RITTER RICHÁRD

cukrászdája

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a közeledő **húsvéti ünnepek** alkalmára és dús választékú kiállítás rendeztem alkalmi készletből, ugymint: **tojás 3 krtól feljebb, mindenféle bonbonierek** diszes kivitelben, melynek szives megtekintésére a közönség figyelmét kérem.

Továbbá nagy választékban kaphatók **naponkint friss saját készítményü Kugler-süteményeim, ugy-szintén cukorkáim és liquerjeim.** Pontosán és a legmagasabb igényeknek megfelelően szállítok: **ünnepi diós, mákos, tejes kalácsot.**

Bátorkodom egyuttal a n. é. közönség b. figyelmét az egyedüli nálam kapható **spanyol palaczkos boraimra és francia pezsgőimre** felhívni.

Nagyra becsült megrendeléseiket és pártfogásaikat alázattal kéri

Ritter Richárd,

114 2—10

cukrász Nagyvárad, Bémer-tér.

Sürgönczim: Ritter cukrász.

Telefon összeköttetés.

Hirdetések felvételtek
a »TISZÁNTUL« kiadóhivatalában.

ELSŐ nagyváradai versenyáruház

HEVESI A.

Nagyvárad,

Kossuth-utca, Mezey-ház.

Midőn tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy külföldi nagy bevásárlási utamból már haza érkeztem, van szerencsém értesíteni, hogy a közeledő tavaszi idényre szükséges legujabb *férfi- és gyermekkalapokat 50 krtól feljebb, férfi- és női fehérneműeket, gallérokat 12 krtól, manchetták párja 20 krtól, rabok által kötött harisnyákat* párját *10 krtól* feljebb, azonkívül

kész női ruhákat, blousok és kötőket mélyen leszállított árban, férfi-, női- és gyermek-czipők, leány és fiu-öltönyöket félárban, azonkívül a legujabb divatu különféle *nyakkendőket még eddig nem létezett* olcsó árban fogom árusítani.

Ezen kedvező alkalmat ajánlom a n. é. közönségnek, kérve, hogy szükségletüket nálam bizalommal méltóztassanak fedezni és igyekezni fogok azt pontossággal továbbra is kiérdemelni.

97 4--5

Tisztelettel

HEVESI A.

— **Gyermek- és toló-kocsik óriási mennyiségben és leszállított árban.** —

BODÓ és GAAL

fűszer-, csemege- és borkereskedése a „fehér kutya“-hoz
Nagyváradon.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a helybeli piacon, **Szt.-László-téren a Fundatio épületben**

— **fűszer-, csemege- és borüzletet** —

nyitottunk és ugyanazt **BODÓ és GAAL** törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt és saját számlánkra vezetni fogjuk.

Üzletünket a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelőleg akként rendeztük be, hogy ugy a részletüzlet miként a nagykereskedés követelményeinek mindenkor és mindenben megfelelhessen s megbízóink kívánalmait teljesen kielégíthessük. Bevásárlásainknál különös figyelmet fordítunk arra, hogy csakis előnyösen ismert házaktól fedezzük szükségleteinket, ami által azon kedvező helyzetet érhetjük el, hogy igen tisztelt vevőinknek mindenkor szolid árak mellett a legjobb áruval szolgáljunk. Különösen b. figyelmébe ajánljuk *kitűnő csemege s pezsgő borainkat, valódi francia cognac, déli gyümölcs s mindennemű hideg felvágottak, csemege sajtjainkat, a beállott bőjt alkalmából pedig conservált halaink nagy raktárát, nemkülönben husvétii cukorka és díszárgyaink, kitűnő friss francia, már friss új máltai burgonya s egyéb külföldi kerti terményeink (zöld bab, spárga, carfiol) stb. nagy raktárunkat.*

A sok éves tevékenység, melyet a gyarmat és fűszer áru kereskedésnek szenteltünk, valamint a megfelelő tőke melylyel rendelkezünk, jogosít azon reményre, hogy vállalatunkat támogatni és bennünket megrendeléseikkel megtisztelni fognak. Minek reményében magunkat a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva, vagyunk

teljes tisztelettel

Bodó és Gaal.

☛ **Telefon összeköttetés.** ☛

90 6—10